

State of Punjab and another v. Prithi Singh Monga (H. S. Bedi, J.)

ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

ਜੀਸੀ ਮਿੱਤਲ, ਏਸੀਜੇ ਅਤੇ ਐਚਐਸ ਬੇਦੀ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਮੋਂਗਾ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1319 ਆਫ 1990

26 ਅਪ੍ਰੈਲ 1991

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ, 1975— ਆਰ.ਆਈ. 3(1)(a)-  
ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ—ACRs। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ  
ਦੀਆਂ ਕਈ ਐਂਟਰੀਆਂ- ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-  
ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ  
ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਅਜਿਹੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਵੈਚਲਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਧੋਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ- ਪੂਰੀ  
ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਲਈ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ  
ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ- ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ  
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ -10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ -ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ  
ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ.

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ  
ਧੋਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਸਚਾਲਨ  
ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ  
ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(ਪਰਾ 15)

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ  
ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਉਸਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ 'ਐਸਤ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਦੇਹਪੂਰਨ  
ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀਆਂ 6 ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ

State of Punjab and another v. Prithi Singh Monga (H. S. Bedi, J.)

ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। 11 ਵੇਂ ਸਾਲ ਪਛੜੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਧੋਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਪਰਾ 18)

ਸਵਾਮੀ ਸਰਨ ਸਕਸੇਨਾ V ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਏਅਰ 1980 SC 269.

ਡਾ. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਵੀ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ 1988 (6) ਐਸਐਲਆਰ 370।

ਬੈਦਯਨਾਥ ਮਹਾਪਾਤਰਾ V. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ 1989(4) SLR 220.

(DISTINGUISHED)

17 ਮਈ, 1990 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਅਮਰਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਓਪੀ ਗੋਇਲ, ਐਡੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੋਨੂੰ ਚਾਹਲ ਦੇ ਨਾਲ ਏ.ਜੀ.ਪੀ.ਬੀ.

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ.ਐਸ.ਪਟਵਾਲੀਆ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਜੇ.

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-1, ਮਿਤੀ 24 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

(2) ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਇਸ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 22 ਸਤੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਰਜਨ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ। ਸਾਲ 1966 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1972 ਵਿੱਚ ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਰਜਨ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਗਜ਼ਟਿਡ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਬਦਲ ਕੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਅਫਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 22 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਤੋਂ 24 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਤੱਕ ਵੈਟਰਨਰੀ- ਅਫਸਰ (ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ।

(3) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਲ 1981 ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਖਰਾਬ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, 14 ਸਤੰਬਰ, 1981 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1977 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

## State of Punjab and another v. Prithi Singh Monga (H. S. Bedi, J.)

ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ , 10 ਜੂਨ, 1983 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-4 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1980 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਦੂਜੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1983-84 ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 24 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਤੱਕ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .

(4) ਰਿੱਟਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਸਟੇਟ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ; ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੱਕੀ ਪੂਰਨ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ 4 ਜਮਾਤ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(5-A) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ ਸਾਲ ਟਿੱਪਣੀ	ਪੰਨਾ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ
1. 1960-61 (2) ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ (10) ਅਨਿਯਮਿਤ ਕੰਮ ਕੋਰ (11) ਆਲਸੀ	3	ਕਨਵੀਡ ਬੋਰ, 'ਤੇ 4 ਵਾਂ ਦਸੰਬਰ-1981.
2. 1961-62 (1) ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ (2) ਸੰਦੇਹਪੂਰਣ ਅੰਤਰਿ ਗਤਿ (10) ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ	5	ਕਨਵੀਡ ਬੋਰ, 'ਤੇ 4 ਵਾਂ ਦਸੰਬਰ-1981.
3. 1962-63 (8) ਲੜਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ	7	ਕਨਵੀਡ ਬੋਰ, 'ਤੇ 4 ਵਾਂ ਟੀ 1981.

ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ	ਪੰਨਾ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ
4. 1963-64 (3) ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ (4) ਇਨ੍ਹੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਵੀ ਨਹੀਂ	9 4	ਦਸੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।
5. 1964-65 (4) ਉਸ ਨੇ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣਿਆ	11 4	ਦਸੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।
6. 1965-66 ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ	13	
7. 1966-67 ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼		
8. 1967--68 (3) ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ (8) ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਸਟਾਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਾਇਕ ਪੌਲ ਦੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ (11) ਬਹੁਤ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ	15	ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹਨ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ, ਜੂਨੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ - v6fy ਅਪ੍ਰਿਸਿੱਧ, ਪੋਲਟਰੀ ਦੇ ਸਟੋਇਕ ਸਹਾਇਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚ ਸਕਿਆ। 4 ਦਸੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
9. 1968-69 (7) ਸਿਰਫ ਔਸਤ (8) ਬਸ ਸਹਿਯੋਗ- ਟਿਵ (11) ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ	19	
10. 1969-70 ਚੰਗਾ	21	
	23	
11. 1970-71 ਰਮਿਨੇਡ 1971-72 ਨੂੰ 20 ਸਤੰਬਰ 1970 ਤੋਂ 14 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਤੱਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 15 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਬਰਖਾਸਤ ਰਿਹਾ, 1971 ਤੋਂ 19 ਸਤੰਬਰ 1972 ਤੱਕ।		

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨੋਟੀਅਰ ਸੀ. ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ (ਐਚ.ਐਸ. ਬੇਦੀ, ਜੇ.)

ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ	ਪੰਨਾ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ
12. 1972-73 ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼	25	
13. 1973-74 ਔਸਤ	27	
14. 1974-75 ਔਸਤ	29	
	31	4 ਦਸੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
15. 1975-76 ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਗਿਆਨ ਮਾੜਾ, ਹੈਂਡਰਾਈਟਿੰਗ ਮਾੜੀ। ਉਹ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਸ਼ੱਕੀ, ਔਸਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣਦਾ।		
16. 1976-77 ਔਸਤ	33	
	35	
17. 1977-78 ਉਹ ਇੱਕ ਔਸਤ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਚੰਗੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਧੀਮਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ।		
	39	
6 ਅਕਤੂਬਰ, 1978 ਤੋਂ 9 ਮਾਰਚ, 1979 ਤੱਕ ਸਸ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ		
19. 1979-80 ਔਸਤ	41	
20. 1980-81—ਕਰੇ—	43	
21. 1981-82 ਔਸਤ	45	
22. 1982-83 ਔਸਤ	47	

ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ	ਪੰਨਾ	ਟਿੱਪਣੀਆਂ
-----------------------------	------	----------

23. 1983-84 (4) ਲੋਟ ਆਫ com-

- ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ
- (5) ਬਸ ਸਹਿਣਯੋਗ 48, 49 ਨੂੰ 10.9. ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।
- (6) ਸਬੋਰਡੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਣਾ ਨੋਟਸ
- (14) ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ
- (15) ਇੱਕ ਅੰਕੜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਪੂਰਵ - ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

24. 1984-85 ਅੰਸਤ

## 50

ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਚਾਹੇ ਸੀ।

(5) The 3 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ) ਨਿਯਮ, 1975 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ 3 ਸਹਾਰਾ [ਈਆਰ 31(1)(ਏ) ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। *ibid* ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“3(1) (ਏ) ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ, ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 'ਨੋਟਿਸ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਕੱਢੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਨ। ਓਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ

ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਕਰਨਲ ਜੇਐਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ* (1) ਹੈ। ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

## State of Punjab and another v. Prithi Singh Monga (H. S. Bedi, J.)

“ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਰਾਏ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਏ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸਮੂਹਿਕ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਨਮਾਨੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ .....XX .....XX .....XX .....XX .....

ਕਮਪਲਸਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 56(1) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 310 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦਾ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਕੁਸ਼ਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਢੁਕਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਰ ਕੁਸ਼ਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸੌਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ 56(j) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(1) 1971 (1) SCR 791.



ਜੇਐਨ ਸਿਨਹਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਰ ਐਲ ਬੁਟੇਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਐਨਵੀ ਪੁਤਿਤਾਭੱਟ ਬਨਾਮ ਸੈਸੂਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3), ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਦਿ ਬਸੰਤਾ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਆਦਿ (4) ਅਤੇ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5)। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਕਸ਼ਲ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਜੱਜ.

(6) ਕਰਨਲ ਜੇਐਨ ਸਿਨਹਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ.ਡੀ. ਆਈਲਾਵਾਦੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, (i) ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ; ਜਾਂ (ii) ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ; ਜਾਂ (iii) ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਪਹੁਦਰਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਕਰਨਲ JN ਸਿਨਹਾ (1971)1 SCR 791 : (AIR 1971 SC 40) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ R. 56(j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਫੰਡਾਮੈਨ ਤਾਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਰ. 56(j) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਰੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ

- (2) 1971 (2) SCR 55.
- (3) 1973 (1) SCR 304.
- (4) 1973 (3) SCR 158 ਤੇ 167.
- (5) (1975)3 SCR 1002.
- (6) 1990 (4) SLR 224.

## State of Punjab and another v. Prithi Singh Monga (H. S. Bedi, J.)

ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਚਨਚੇਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਓ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ- (1) ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਲਚਕਦਾਰ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਪਾਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੱਟੀ; (2) ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ 10 ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਵੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ; ਅਤੇ (3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਕਦੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(9) ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਲ 1983-84 ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸੌਖ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ *ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (7) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

(7) AIH 1987 SC 348.

ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ 22 ਮਾਰਚ, 1991 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣਾ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ - 14 ਸਤੰਬਰ, 1981 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਦੁਆਰਾ, ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਮਰਥਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਇਸ ਡੂੰਘਾਈ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣਾ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੰਬਰ 32(19)-ਏ.ਐਚ.-6-79/7320, ਮਿਤੀ 4 ਜੂਨ, 1981, ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ।

2. ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟ ਡਾ. ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ, ਵੀ.ਏ.ਐਸ. ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ। ਡਾ. ਮੋਗਾ (ਪੰਨੇ 1-43) ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪੁਸਤਕ ਨੱਥੀ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ।
3. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਨੂੰ ਦੁਕਵੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1960-61 ਤੋਂ 1975-76 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ 4 ਦਸੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਏ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲਗਭਗ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲ 1975-76 ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਉਪ ਰਿਕਾਰਡ ਰਿਹਾ ਜੋ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਦੁਖਦਾਈ ਸੀ।

(10) 1976-77 ਤੋਂ 1982-83 ਤੱਕ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਲਗਭਗ ਇਕਸਾਰ ਐਂਸਤ ਸੀ, ਸਾਲ 1977-78 ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। 1983-84 ਲਈ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੁਬਾਰਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਇਰੀਜ਼ ਮੌਹਨ ਸਿੰਘ ਚੌਪੜਾ ਦਾ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਤਾਂ ਰਿਜ਼ਪੋਂਡੈਂਟ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ (ਐਚ.ਐਸ. ਬੇਦੀ, ਜੇ.) ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ 4 ਅਗਸਤ, 1978 ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵੀ ਐਂਟਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬੰਧਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ *ਫਾਂਸੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇਗੀ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (8) ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਇਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਵਾਰਾ ਐਂਟਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ "ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਕਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ "ਚੰਗੀਆਂ" ਤੋਂ "ਬਕਾਇਆ" ਤੱਕ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੇਗੀ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ *ਭ੍ਰਿਸ਼ ਮੋਹਨ ਚੌਪੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ।

(11) ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਬੀ. ਰੈਡੀ* ਅਤੇ ਹੋਰ (9) ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋਰ - ਸਮਝਦਾਰ ਕੁਸ਼ਲ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕੋਈ ਅਵਾਰਾ ਦਾਖਲਾ। ਐਮ.ਬੀ. ਰੈਡੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਚੰਦਰ ਮੋਹਨ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (10) ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1960-61 ਤੋਂ 1984-85 ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਛੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ ਇਕਸਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ।

(12) *ਭ੍ਰਿਸ਼ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੌਪੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

- (8) 1990 (2) SLR 293.
- (9) 1979 <2> SLR 792.
- 10) 1978 (1) SCR 521.

ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰਿਤ, ਲੀਬਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਵੀ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲੀਬਿਤ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ- ਮੈਚਿਓਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ (ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸਾਲ 1983-84 ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਹੋਵੇ। ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ), ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(13) ਫਿ ਅੱਗੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ *ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੋਪੜਾ ਦਾ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵੀ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਪੜਾ ਨੂੰ ਸਾਲ 1968 ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚੋਪੜਾ ਦੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 1968 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਲ 1971-72 ਅਤੇ 1972-73 ਲਈ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਲ 1974-75 ਅਤੇ 1975-76 ਲਈ ਉਸਨੂੰ "ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ" ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1976-77 ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ "ਚੰਗਾ" ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1977-78, 1978-79 ਅਤੇ 1979-80 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਐਂਟਰੀਆਂ "ਚੰਗੀਆਂ" ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਚੋਪੜਾ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ "ਚੰਗਾ" ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸੀ, ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ।

(14) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ *ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ *ਐਮ ਬੀ ਰੈਡੀ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ।

(15) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

State of Punjab and another v. Prithi Singh Monga (H. S. Bedi, J.)

ਦੂਰ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਸਰਨ ਸਕਸੈਨਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (11) ਅਤੇ ਡਾ: ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (12) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਵਾਮੀ ਸਰਨ ਸਕਸੈਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਲੈਣ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਮਪਲਸਰੀ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਉਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ, ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੈਡੋਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, - 14 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ। 1981, (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-2), ਇਹ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 1960-61 ਤੋਂ 1975-76 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 (ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਐਕਸਟ੍ਰੈਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਧੋ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ,

(16) ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਬਾਰੇ ਥੀ ਰਿਲਾਇੰਸ/ਆਈਓਫ ਮਿਸਟਰ ਡਬਲਯੂ ਪਟਵਾਲੀਆ, rthe ਪੈਡੋਟ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਹ ਕੇਸ ਵੀ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ 1974-75 ਤੋਂ 1985-86 ਤੱਕ ਇਕਸਾਰ “ਚੰਗਾ” ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ 1963-64 ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਖਲਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ v/ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਜੋੜਿਆ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦਾ ਹਾਲੀਆ ਆਚਰਣ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ”

(11) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 269.

(12) 1988(6) SLR 370।

ਸਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਡੀਆਈਜੀ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (13) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਬਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਡਾ. ਓ.ਪੀ. ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1406 ਆਫ 1981 (ਡੀ. ਡੀ. ਸ਼ੇਰੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਾ. ਓ.ਪੀ. ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਡੀ.ਡੀ. ਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੰਦੇਹਪੂਰਨ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦਾਖਲਾ ਸਾਲ 1972-73 ਲਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ, 1981 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ।

(17) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਬੈਦਿਆਨਾਥ ਮਹਾਪਾਤਰਾ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (14) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 1960-61 ਤੋਂ 1975-76 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 1983-84 ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(18) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫੈਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੀ.ਆਰ.ਆਈ

(13) 1985 (2) SLR 36.

(14) 1989(4) SLR 2201

ਕਮਲ ਮਸੀਹ ਬਨਾਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਸੋਢੀ, ਜੇ.)

ਚੌਪੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਈ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਉਸਦੇ ਪੂਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਵਿੱਚ "ਅੰਸਤ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾੜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀਆਂ 6 ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। 11 ਵੇਂ ਸਾਲ ਪਛੜੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ੱਕੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਧੋਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(19) ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਨੋਈਓਬਰਲ ਪੁਆਇੰਟ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ?tt ਲੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ! ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

**ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-** ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਐਸ ਐਸ ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਜੀ ਸੀ ਗੈਸਰ ਜੇ, ਟੀ.

ਕਮਲ ਮਸੀਹ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1991 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6335।

24 ਅਕਤੂਬਰ 1991



ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— Art. 226 —ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ — ਬਿਹਾਰ ਪਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਪੋਰੀ ਸ਼ਾਦ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ 10+2 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ —ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ—ਬੀ.ਏ. II ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬੀ.ਏ. ਬੀਮਾਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਪਰ ਬਿਹਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ- ਮਾਨਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਕ ਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ-ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ -ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ .

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਕੋਰ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ